

Gyógypedagógiai Szemle

Száz esztendő a mozgáskorlátozott
gyermek szolgálatában

A Magyar Gyógypedagógusok
Egyesületének Folyóirata

Különszám

TARTALOM

<i>Előszó (főszerkesztő)</i>	3
<i>Nádas Pál: A centenáriumát ünneplő Mozgásjavító Általános Iskola, Diákotthon és Pedagógiai Szakszolgálat bemutatkozása</i>	5
<i>Kiss Erika: Más, mint a „többi!”</i>	10
<i>Lénárt Zoltán: A mozgásneveléstől a sportig</i>	25
<i>Varjasné dr. Kovács Edit: Mozgáskorlátozott gyermekek úszásoktatása</i>	31
<i>Popini Zoltánné–Nemlaha Katalin–Varjasné dr. Kovács Edit: Alfától...</i>	39
<i>Berényi Éva: 100 évből 10 év logopédiai tapasztalatai</i>	48
<i>Majsainé Hartyáni Júlia–Kormos Zsuzsa: Iskolai életmódra felkészítő tevékenység a Mozgásjavító Általános Iskolában 1979–2003-ig</i>	53
<i>Révész Rita–Török Istvánné: Halmozottan sérült mozgáskorlátozott gyermekek beszédvizsgálata</i>	65
<i>Szabó Timea–Zsom Anna: A készség-, képességfejlesztő csoport munkájáról</i>	76
<i>Selmeci Judit–Kutas Krisztina: A Terápiás fejlesztő csoport működése a Csillagházban</i>	81
<i>Takár Anita: Halmozottan fogyatékos gyermekek művészeti nevelésének lehetőségei</i>	89

GYÓGYPEDAGÓGIAI SZEMLE – KÜLÖNSZÁM

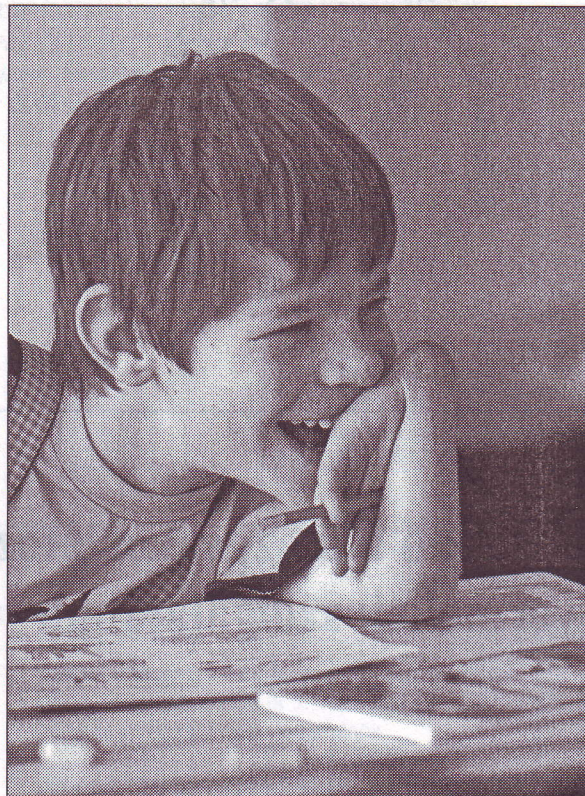
A Magyar Gyógypedagógusok Egyesületének folyóirata

A Gyóg-

Zoltár P.

Mozgás-

Magyar

Ő egy kis huncut...

Mozgásjavító Alfréd Általános Iskola és Diákotthon
1145 Budapest, Mexikói út 60. • Tel.: 1/231-8900, Fax: 1/231-8900
E-mail: mozgajavito@mozgajavito.hu

„Száz esztendő a mozgáskorlátozott gyermekek szolgálatában”

című centenáriumi rendezvénysorozatának támogatói:

Alfa Ipari Kft.	MMS
Axelero	Mozaik Lions klub
Budapest Főváros Önkormányzata	MTV kelléktár
Budavári Nagybldogasszony Főplébánia	Nemzeti Színház
Danubius Thermál Hotel HELIA	Nettcom Kft.
Deák Ferenc Szabadkőműves Páholy	Oktatási Minisztérium
Flandria Kft.	Országgyűlési Hivatal
Forrai Buda vállalkozó	Ortobrace
Gerontex Kft.	Otto Bock
Gundel Takács Gábor	Pesti Est
GYISM	Pintér Márta fotóriporter
Magyar Gyógypedagógusok Egyesülete	Stefánia Galéria
MEOSZ	Veres Pálné Gimnázium
Meyra-Ortopédiai Kft.	Wesselényi Miklós Közalapítvány
Millenáris Kht.	Zugló Önkormányzata
	Zsótér Pál Alapítvány

ELŐSZÓ

Harmadik alkalommal jelentkezik különszámmal a GYÓGYPEDAGÓGIAI SZEMLE a budapesti „Mozgásjavító” Általános Iskola és Diákotthon munkájának bemutatására. 1994-ben „Kilenc évtized a mozgáslorlátozott gyermekek szolgálatában” címmel adtuk közre 119 oldalon az elsőt, majd 2000-ben 113 oldalon a másodikat „CSILLAGHÁZ” címmel, amely a halmozottan fogyatékos mozgáskorlátozott gyermekeket oktató-nevelő-mozgásfejlesztő első magyar intézmény 25 évét mutatta be.

Ezúttal is jubileumi az alkalom. A harmadik különszám a mozgáskorlátozottak centenáriumát ünneplő komplex intézményének mai arculatát tekinti át, és igen sokrétű munkájának egy-egy részletét villantja fel.

Szívből köszöntjük az intézmény igazgatóját, vezetőit, minden munkatársát és valamennyi diákját.

Örömmel ajánljuk olvasóinknak ezt a tartalmas különszámunkat is, és hozzátesszük, hogy érdemes újra kézbe venni az előzőeket is, és mindhárom kötetet együtt áttekinteni, tanulmányozni.

Gordosné dr. Szabó Anna
főszerkesztő

A centenáriumát ünneplő Mozcásjavító Általános Iskola, Diákotthon és Pedagógiai Szakszolgálat bemutatkozása

*Intézményünk száz esztendeje áll a mozgáskorlátozott
gyermekek szolgálatában*

„A Város Peremén” közvetlenül József Attila volt lakása mellett Zuglóban, a Városliget szomszédságában, 100 éve tanulnak, játszanak, sportolnak, készülnek az „Életre”- társadalmi integrációra, a mozgáskorlátozott gyermekek.

Magyarországon először itt létesült intézmény a mozgáskorlátozott gyermekek és fiatalok számára, amelyet a *Deák Ferenc Szabadkőműves Páholy* tagságának jótékony cselekedete nyomán, 1903. december 24-én, a „Nyomorék Gyermekek Menhelye és Egylete” néven alapítottak meg.

Az intézmény keretei között a centenárium évében összesen 218 mozgáskorlátozott gyermek oktatása, nevelése, mozgásfejlesztése, egészségügyi ellátása és gondozása, szakképzése, sérülés-specifikus ellátása történik.

A legelső épület

Az intézmény ma már a hagyományos alapellátásán túl szakmai szolgáltató központként (**Módszertani Központ**) is működik azért, hogy a többségi iskolákban az „integrációban” tanuló mozgáskorlátozott gyermekeknek, szüleiknek és tanáraiknak is segítséget nyújtson a száz év alatt felhalmozódott szakmai tapasztalatra és a tanult szakszerű ismeretekre alapozva.

Pedagógiai céljaink:

Megteremteni az esélyegyenlőség alapjait azért, hogy az iskolai tanulmányok adott pontján az integrációra és az önálló életvitelre felkészültek legyenek a tanulóink.

Az intézmény öt szakterületen látja el feladatát:

- az iskolai tanulmányokra előkészítő és felkészítő feladatokat lát el,
- az általános iskoláztatás speciális feltételeit biztosítja az „ép értelmű” mozgáskorlátozott gyermekek számára, valamint az „értelmi” és/vagy tanulásban akadályozott, halmozottan fogyatékos mozgáskorlátozott gyermekek számára,
- országos beiskolázásból adódóan diákotthont biztosít a vidéki gyermekek részére,
- részt vállal a fogyatékos fiatalok szakképzésében,
- szaktanácsot ad, és a fejlesztésben nyújt segítséget, minden tankötelezett érintett gyermek számára.

Az intézmény tagozatai:

„MEXIKÓI” (1145. Bp. Mexikói út 60.) az „ép értelmű” mozgáskorlátozott gyermekek oktatása, nevelése, mozgásfejlesztése, diákotthoni és egészségügyi ellátása és gondozása céljából működő országos beiskolázású általános iskolai tagozat.

„CSILLAGHÁZ” (1038 Bp., Ráby Mátyás út 16.) a halmozottan mozgásfogyatékos gyermekeket oktató, nevelő, mozgásfejlesztő, budapesti beiskolázású, nappali bejárós általános iskolai tagozat.

„KERTÉSZKÉPZŐ” (1125 Bp., Gyöngyvirág út 18.) a mozgás-, látás-, hallássérült fiatalok középfokú országos beiskolázású, kollégiumot biztosító, dísznövénykertész szakképző tagozat.

„NYARALÓ” (2621 Verőce, Falufőle u 6.) az erdei iskolai program, és a nyári nyaralások színtere.

Az intézménybe kerülés feltételei:

A gyógyító pedagógia speciális ellátását igénylő mozgáskorlátozott gyermekek a **Mozgásvizsgáló Országos Szakértői és Rehabilitációs Bizottság és Gyógypedagógiai Szolgáltató Központ** (1145.Bp. Mexikói út 60.) javaslata alapján az intézményünk által szervezett „Barátkozó Találkozó”-n való részvétele után.

MEXIKÓI tagozat:

A Mexikói út és a Korong utca sarkán álló, *Lajta Béla* tervezte szép, szecessziós stílusú épület ad otthont az intézmény központjának, az általános iskolának és diákotthonának.

Itt működik még a Módszertani Központ, valamint a Mozgásvizsgáló Országos Szakértői és Rehabilitációs Bizottság és Gyógypedagógiai Szolgáltató Központ.

A két évfolyamos, **iskolai életmódra felkészítő tagozat** előzi meg az alapfokú általános képzést olyan tanulók számára, akik még nem tankötelesek, (4-8 évesek) vagy még nem iskolaérettek.

Az alapfokú oktatás tartalmi követelményei ugyanazok, mint a többségi általános iskolákban, csak a megvalósítás körülményei lehetnek speciálisak.

Az **iskolaszerkezet sajátossága** a felső tagozaton 4 és/vagy 5 évfolyamos nyújtott fejlesztés a lassabban haladóknak. A legfőbb sajátosság természetesen az ortopéd orvos által irányított mindennapos mozgásnevelés. A mozgásnevelés a diagnózistól és a mozgásállapottól függően egyénileg és/vagy kiscsoportban, tornateremben és vízben történik. A mozgásfejlesztés és az iskolai sportélet több diákot indított már el a Paralimpiai játékokon való részvételhez vezető úton is.

A tanítás-tanulás osztálykeretben folyik (6-12 fő), s bizonyos órákon – angol, életvitel, gépírás, számítástechnika, technika, rajz – még csoportbontással tesszük hatékonyabbá a fejlesztés körülményeit. A sérülésspecifikus szükségletek figyelembevételére alapján egyéni foglalkozást, korrepetálást, szenzomotoros fejlesztést, diszlexia reedukációs, ergoterápiai foglalkozást biztosítunk növendékeinknek. A beszédhibás, a beszéd- vagy kommunikációs zavarral küzdő gyermekek logopédiai ellátást kapnak.

A **Diákotthonban** gondoskodunk az önálló tanulás, szabadidő- és sportletről és a kultúrálódás, valamint az önnáló életvitel alapfeltételeinek megteremtéséről. A nagyok kipróbálhatják képességeiket az iskolarádió, a tankönyhai és a lakóotthon-program keretében. A gyermekek kirándulásait az intézmény tíz gépjárműből álló flottája segíti. A szakkörökön énekelnek, hangszeres zenét tanulnak, kézimunkáznak, írógéprajzokat készítenek, sportjátékokat játszanak. Az iskolai könyvtár, videó- és CD-tár mellett hangos könyvtár és házi mozi is működik. A diákotthon

az önállóságra nevelés színtere is: közlekedni, vásárolni, ügyeiket elintézni is megtanulnak a gyermekek.

Szakszerű orvosi (gyermekgyógyász, neurológus, szemész, fogász, bőrgyógyász, orthopédiai, kiropraktor) és az ápolói és gyógyászati segédeszköz ellátásról is gondoskodunk. Pszichológus segíti a lelki problémák megoldását.

„CSILLAGHÁZ”

A Mozgásjavító Általános Iskola „Csillagház” Tagozata a halmozottan fogyatékos mozgáskorlátozott gyermekek oktatását, nevelését, mozgásfejlesztését végzi, akiknél különböző társult formában van jelen az értelmi képességek, a mozgásfunkciók, a verbális kommunikáció, a látás, a hallás vagy más megismerési funkció zavara.

A tagozatot 1973-ban Csávás Dezsőné szülő (később a Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola tanára) alapította.

Az iskola újonnan (1998) épített épülete az ország legkorszerűbb gyógypedagógiai intézménye, mozgáskorlátozott gyermekekhez adaptált akadálymentes környezettel, speciális hatású berendezésekkel és felszereltséggel szolgálja a gyermekek mindennapi fejlesztését.

Legfontosabb célkitűzés, hogy az iskolában tanuló gyermekek az önállóság általuk elérhető legmagasabb szintjére eljussanak, optimális esetben képesek legyenek az önálló életvitelre. Mindezt elősegíti, hogy a gyermekek az adottságaikhoz és a korlátaihoz rugalmasan alkalmazkodó mennyiségű és minőségű műveltségi tartalmakat sajátíthatnak el. Sérült funkcióik korrekciós jellegű fejlesztése történik a mozgás, látás, hallás, értelmi képességek, egyéb kognitív funkciók területén egyaránt.

A 12 osztályban csoportonként (3-5 fő) 60 tanuló gyógypedagógiai fejlesztése történik. A készségek, képességek fejlesztése és a felkészítés az iskolai életmódra programok vezetnek be az általános iskolai fejlesztést, ahol az első két évfolyam tananyagát lassúbb ütemben, nyújtott formában akár 3 év alatt is végezhetik a gyermekek. A terápiás fejlesztő csoportban történik a legsúlyosabb halmozottan sérült gyermekek iskolai körülmények közötti fejlesztése.

Speciális tantárgyak: a mozgásnevelés, a gépi írás, a komplex művészeti nevelés és a munkatevékenység. Speciális egyéni foglalkozások: az egyéni korrekció, egyéni mozgásnevelés, beszédterápia, kommunikáció, rehabilitációs és foglalkoztató terápia. Tanórán kívüli speciális tevékenységek: az önkiszolgálásra nevelés, kirándulások, felkészülés a versenyekre, pályairányítás, utógondozás, fakultációk.

A tagozat egész napos ellátást nyújt a tanulók számára.

Az intézmény öt autóbusszával negyven gyermek számára van lehetőség Budapest területéről a háztól-házig szállításra.

„KERTÉSZKÉPZŐ”

A kertészképző tagozat 1960 óta ad Dísznövénykertész szakmatanulási lehetőséget a mozgáskorlátozott fiatalok számára. Az alapítástól a mai napig a pedagógiai ellátás és fejlesztés, a szakképzés speciális és többségi integrált iskolai keretek között történik. A tanulók számára helyben kollégiumi lehetőség is van.

Ma már a mozgáskorlátozott fiatalok mellett, látás-, hallássérültek is tanulhatják a dísznövénykertészetet, kertépítést, virágkötészetet.

ZSÓTÉR PÁL ALAPÍTVÁNY

Célja:

A mozgáskorlátozott gyermekek életkörülményeinek javítása, elsődlegesen az iskolánkban tanuló gyermekek részére, valamint az intézmény oktatási-nevelési-fejlesztési feladatainak magas színvonalú ellátása, tárgyi és személyi feltételek elősegítése, a gyermekek rehabilitációjának és életkezdésének elősegítése.

Nádas Pál
igazgató